

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

TURİZM İSTATİSTİKLERİ BİLGİ NOTU

IV. ÇEYREK 2016

Türkiye İstatistik Kurumu 31/01/2017 tarihinde 2016 yılı IV. çeyrek "Turizm İstatistikleri" haber bültenini yayımladı.

2016 yılının IV. çeyreğinde 2015 yılının aynı çeyreğine göre;

- Turizm geliri % 27,2 azalarak 4 milyar 783 milyon dolara gerilemiştir. Turizm gelirinin % 71,9'u yabancı ziyaretçilerden, % 28,1'i yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir.
- Ziyaretçilerin kişi başına ortalama harcaması 96 dolar azalarak 714 dolara düşmüştür.
- Ziyaretçi sayısı % 17,4 azalarak 6 milyon 699 bin kişiye gerilemiştir.
- Turizm gideri % 43,0 azalarak 870 milyon 700 bin dolar olmuştur.
- Yurt dışını ziyaret eden vatandaş sayısı % 3,0 azalarak 1 milyon 796 kişi olmuştur. Bunların kişi başı ortalama harcaması 341 dolar azalarak 485 dolara gerilemiştir.

2016 yılında 2015 yılına göre;

- Turizm geliri % 29,7 azalarak 22 milyar 107 milyon dolara gerilemiştir. Turizm gelirinin % 72,8'i yabancı ziyaretçilerden, % 27,2'si yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir.
- Ziyaretçilerin kişi başına ortalama harcaması 51 dolar azalarak 705 dolara düşmüştür.
- Ziyaretçi sayısı % 24,6 azalarak 31 milyon 365 bin kişiye gerilemiştir.
- Turizm gideri % 11,4 azalarak 5 milyar 50 milyon dolar olmuştur.
- Yurt dışını ziyaret eden vatandaş sayısı % 9,8 azalarak 7 milyon 892 bin kişi olmuştur. Bunların kişi başı ortalama harcaması 11 dolar azalarak 640 dolara gerilemiştir.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Turizm Geliri

Ekim, Kasım ve Aralık aylarından oluşan 2016 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre turizm geliri % 27,2 azalarak 4.782.729 bin dolar olmuştur. Turizm gelirinin % 71,9'u yabancı ziyaretçilerden, % 28,1'i yurtdışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir. Çıkış yapan ziyaretçi sayısı 2016 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre % 17,4 azalarak 6.699.430 kişi, çıkış yapan ziyaretçi başına ortalama harcama ise % 6,7 azalarak 705 dolar olarak gerçekleşmiştir (Tablo 1, Grafik 1).

2016 yılında turizm geliri bir önceki yıla göre % 29,7 azalarak 22.107.440 bin dolar olmuştur. Turizm gelirinin % 72,8'i yabancı ziyaretçilerden, % 27,2'si ise yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilerden elde edilmiştir. Çıkış yapan ziyaretçi sayısı 2016 yılında bir önceki yıla göre % 24,6 azalarak 31.365.330 kişi, çıkış yapan ziyaretçi başına ortalama harcama ise % 1,7 azalarak 640 dolar olarak gerçekleşmiştir.

Turizm Gideri

2016 yılı IV. çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre turizm gideri % 43,0 düşüş göstererek 870.700 bin dolara gerilerken, yurtdışını ziyaret eden vatandaş sayısı % 3,0 azalarak 1.796.130 kişiye gerilemiştir. Bunların kişi başına yaptığı ortalama harcama ise % 41,3 azalarak 485 dolar olmuştur.

Tablo 1. Turizm Gelir ve Gideri

Yıllar	Çeyrekler	Turizm Geliri			Turizm Gideri		
		Turizm Geliri (Bin \$)	Çıkış Yapan Ziyaretçi Sayısı	Kişi Başına Ortalama Harcama (\$)	Turizm Gideri (Bin \$)	Yurt İçi İkametli Giriş Yapan Vatandaş Sayısı	Kişi Başına Ortalama Harcama (\$)
2015	I. Çeyrek	4.868.890	5.344.575	911	1.282.504	1.865.059	688
	II. Çeyrek	7.733.677	10.751.351	719	1.542.832	2.462.510	627
	III. Çeyrek	12.294.189	17.408.994	706	1.344.630	2.571.810	523
	IV. Çeyrek	6.568.022	8.112.611	810	1.528.457	1.851.472	826
	Yıllık	31.464.777	41.617.530	756	5.698.423	8.750.851	651
2016	I. Çeyrek	4.066.384	5.107.553	796	1.537.627	1.825.187	842
	II. Çeyrek	4.981.318	7.495.035	665	1.509.693	2.035.818	742
	III. Çeyrek	8.277.009	12.063.311	686	1.131.773	2.234.774	506
	IV. Çeyrek	4.782.729	6.699.430	714	870.700	1.796.130	485
	Yıllık	22.107.440	31.365.330	705	5.049.793	7.891.909	640

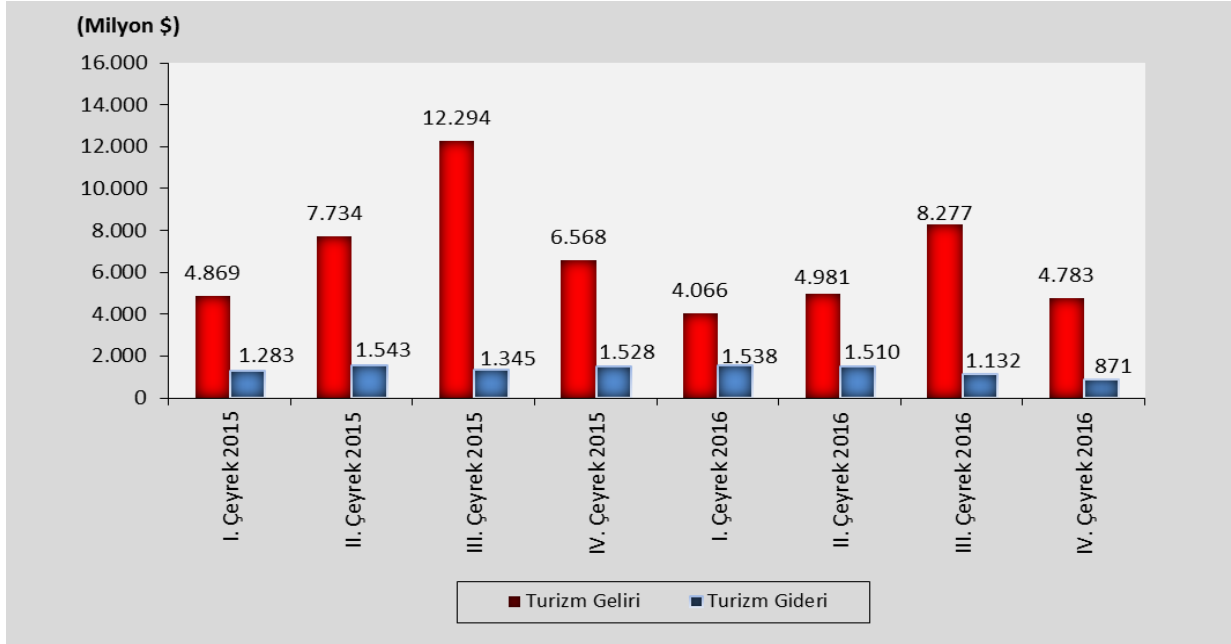
Kaynak: TÜİK.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

2016 yılında turizm gideri, geçen yıla göre % 11,4 azalarak 5.049.793 bin dolar olmuştur. Yurtdışını ziyaret eden vatandaş sayısı bir önceki yıla göre % 9,8 azalarak 7.891.909 kişiye gerilerken, bunların kişi başına yaptığı ortalama harcama % 1,7 azalarak 640 dolara gerilemiştir.

Grafik 1. Turizm Gelir ve Gideri

Kaynak: TÜİK.

Harcama Türlerine Göre Turizm Geliri

2016 yılının IV. çeyreğinde turizm gelirlerinden kişisel harcamalar geçen yılın aynı çeyreğine göre % 25,5 azalarak 4.030.717 bin dolar, paket tur harcamaları % 35,1 azalarak 752.012 bin dolar olmuştur (Tablo 2).

Turizm geliri içinde kişisel harcamaların payı % 82,4'ten % 84,3'e yükselirken, paket tur harcamalarının payı % 17,6'dan % 15,7'ye gerilemiştir (Grafik 2).

Kişisel harcamalar içinde en yüksek paya sahip ilk üç harcama grubu; % 4,8 ile yeme-içme, % 4,0 ile diğer mal ve hizmetler ve % 2,7 ile uluslararası ulaşımdır. Marina hizmet harcamaları ve tur hizmetleri kişisel harcamalar içinde en düşük değere sahip harcama türü olmuştur.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Tablo 2. Harcama Türlerine Göre Turizm Geliri (IV. Çeyrek: Ekim-Aralık)

(Bin \$)

Harcama Türleri	Yıllık Toplam			IV. Çeyrek								
				Toplam			Çıkış Yapan Yabancı			Çıkış Yapan Vatandaş (Yurt Dışı İkametli)		
	2015	2016	Değişim (%)	2015	2016	Değişim (%)	2015	2016	Değişim (%)	2015	2016	Değişim (%)
Kişisel Harcamalar	24.788.321	18.495.978	-25,4	5.409.642	4.030.717	-25,5	3.920.101	2.674.579	-31,8	1.448.215	1.322.312	-8,7
Yeme-içme	6.178.908	5.108.647	-17,3	1.412.452	1.190.980	-15,7	882.669	710.174	-19,5	529.783	480.806	-9,2
Konaklama	4.084.873	2.507.120	-38,6	832.390	499.205	-40,0	774.535	447.485	-42,2	57.855	51.720	-10,6
Sağlık	638.622	715.438	12,0	186.637	203.369	9,0	115.370	119.713	3,8	71.267	83.657	17,4
Ulaştırma (Türkiye içi)	2.202.484	1.772.267	-19,5	443.177	374.859	-15,4	300.244	238.391	-20,6	142.933	136.469	-4,5
Spor, eğitim, kültür	482.621	295.109	-38,9	87.562	51.604	-41,1	73.808	41.038	-44,4	13.755	10.566	-23,2
Tur hizmetleri	126.535	55.804	-55,9	17.387	10.908	-37,3	16.837	10.765	-36,1	549	144	-73,9
Uluslararası ulaştırma	4.723.417	3.269.461	-30,8	1.031.364	670.545	-35,0	752.185	415.413	-44,8	279.179	255.132	-8,6
Cep telefonu dolaşım harcamaları	124.140	96.007	-22,7	29.148	22.608	-22,4	-	-	-	-	-	-
Marina hizmet harcamaları	58.640	55.199	-5,9	12.178	11.218	-7,9	-	-	-	-	-	-
Diğer mal ve hizmetler	6.168.081	4.620.925	-25,1	1.357.347	995.419	-26,7	1.004.454	691.601	-31,1	352.894	303.818	-13,9
Giyecek ve ayakkabı	3.215.423	2.607.763	-18,9	764.266	577.305	-24,5	580.776	429.241	-26,1	183.491	148.064	-19,3
Hediyelik eşya	1.510.193	1.024.129	-32,2	313.795	215.459	-31,3	232.966	146.465	-37,1	80.829	68.993	-14,6
Halı, kilim vb.	213.650	87.053	-59,3	49.098	16.183	-67,0	46.310	12.109	-73,9	2.788	4.074	46,1
Diğer harcamalar	1.228.815	901.980	-26,6	230.187	186.473	-19,0	144.401	103.786	-28,1	85.786	82.686	-3,6
Paket Tur Harcamaları	6.676.456	3.611.462	-45,9	1.158.381	752.012	-35,1	1.147.183	739.359	-35,6	11.197	12.653	13,0
Toplam Turizm Geliri	31.464.777	22.107.440	-29,7	6.568.022	4.782.729	-27,2	5.067.284	3.413.938	-32,6	1.459.412	1.334.965	-8,5

Kaynak: TÜİK.

Harcama Türlerine Göre Turizm Gideri

2016 yılının IV. çeyreğinde turizm giderlerinden kişisel harcamalar geçen yılın aynı çeyreğine göre % 42,0 azalarak 747.720 bin dolar, paket tur harcamaları % 48,8 azalarak 122.980 bin dolar olmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Harcama Türlerine Göre Turizm Gideri (IV. Çeyrek: Ekim-Aralık)

(Bin \$)

Harcama Türleri	Yıllık			IV. Çeyrek		
	2015	2016	Değişim (%)	2015	2016	Değişim (%)
Kişisel Harcamalar	4.768.443	4.031.515	-15,5	1.288.225	747.720	-42,0
Yeme-içme	1.451.970	1.120.430	-22,8	371.028	192.628	-48,1
Konaklama	1.176.141	1.035.441	-12,0	380.833	196.118	-48,5
Sağlık	18.732	15.821	-15,5	6.845	839	-87,7
Ulaştırma	277.275	230.924	-16,7	75.161	44.805	-40,4
Spor, eğitim, kültür	19.512	60.759	211,4	1.313	5.787	340,6
Tur hizmetleri	13.242	4.580	-65,4	7.757	307	-96,0
Uluslararası ulaştırma	230.845	168.534	-27,0	62.507	23.109	-63,0
Cep telefonu dolaşım harcamaları	99.061	98.667	-0,4	22.837	21.188	-7,2
Diğer mal ve hizmetler	1.481.666	1.296.357	-12,5	359.945	262.938	-27,0
Giyecek ve ayakkabı	180.174	206.469	14,6	32.184	42.665	32,6
Hediyelik eşya	574.885	472.637	-17,8	161.729	69.425	-57,1
Halı, kilim vb.	6.805	12.426	82,6	191	2.522	1.223,1
Diğer harcamalar	719.802	604.825	-16,0	165.842	148.326	-10,6
Paket Tur Harcamaları	929.980	1.018.278	9,5	240.231	122.980	-48,8
Toplam Turizm Giderleri	5.698.423	5.049.793	-11,4	1.528.457	870.700	-43,0

Kaynak: TÜİK.

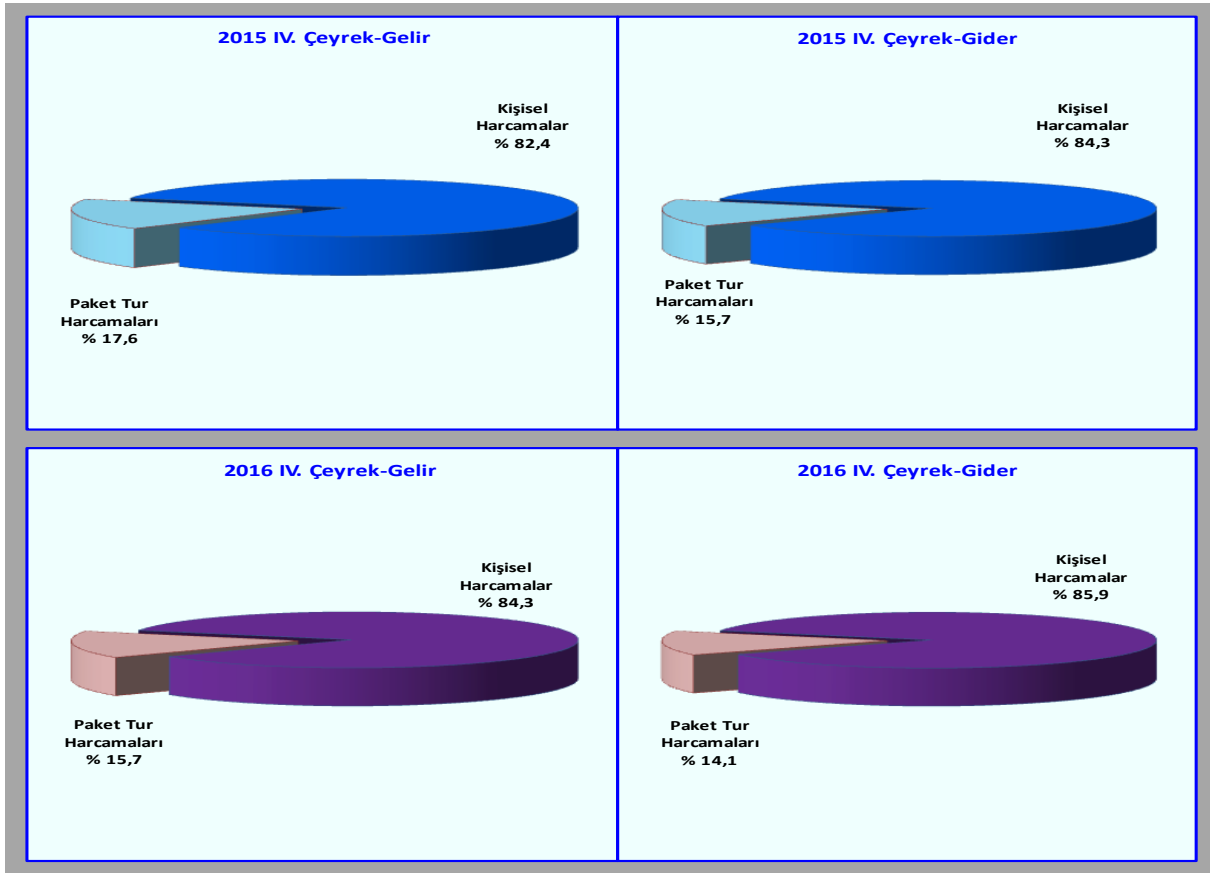

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Turizm giderleri içinde kişisel harcamaların payı % 84,3'ten % 85,9'a yükselirken, paket tur harcamaların payı % 15,7'den % 14,1'e gerilemiştir (Grafik 2).

Kişisel harcamalar içinde en yüksek paya sahip ilk üç harcama grubu; % 35,2 ile diğer mal ve hizmetler, % 26,2 ile konaklama, % 25,8 ile yeme-içmedir. Tur hizmetleri ve sağlık harcamaları ise kişisel harcamalar içinde en düşük değere sahip harcama türleri olmuştur.

Grafik 2. Harcama Türlerine Göre Turizm Gelir ve Gider Dağılımı (IV. Çeyrek: Ekim-Aralık)

Kaynak: TÜİK.

Bu konuyla ilgili haber bültenine www.tuik.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.